

Klokken zwijgen in bewegende toren Kamper Bovenkerk

Michiel Satink 20 januari 2016 18:32

KAMPEN. De naad tussen de toren en het schip van de Bovenkerk in Kampen is de afgelopen jaren wijder geworden, weet de voorzitter van het Kamper klokkenluidersgilde Geert van Wou. Dat de vijf grootste klokken in de toren voorlopig zwijgen, noemt hij een a

BINNENLAND

KAMPEN. De vijf grootste luidklokken van de Bovenkerk in Kampen moeten noodgedwongen zwijgen. Het luiden van de klokken versnelt het scheefzakken van de toren. Uit metingen blijkt dat de toren verder van het schip van de kerk loskomt.

Dat kwam vorige week naar voren in een rapport van het Duitse ingenieursbureau Kempen Krause, opgesteld in opdracht van de gemeente Kampen. Aanleiding voor het onderzoek was de uitbreiding van de klokkenstoel tot een totaal van negen klokken in 2011. Daarmee was de klokkenstoel weer compleet.

In 2012 werden metingen verricht, die eind vorig jaar zijn herhaald. Door het luiden van de vijf grootste klokken gaat de toren resoneren. De toren komt „in zijn natuurlijke frequentie terecht”, legt een woordvoerder van de gemeente uit. Daardoor is de trilling van de toren groter dan je op basis van de slagen van de klokken alleen zou verwachten.

De toren gaat hierdoor ‘dansen’, waardoor deze zich in horizontale richting verplaatst ten opzichte van het schip van de kerk. Dat de toren loskomt van het schip is zelfs met het blote oog waarneembaar: tussen beide bouwwerken loopt een donkere naad.

Meest gelezen

- BINNENLAND**
06 jan. **Ziekenhuizen begonnen met vaccineren**
- BINNENLAND**
04 jan. **Aantal nieuwe coronagevallen weer onder het gemiddelde**
- KERK & RELIGIE**
06 jan. **Ds. S. Maljaars neemt afscheid van gg Meliskerke**
- POLITIEK**
05 jan. **Harde kritiek, maar Rutte en De Jonge blijven op de been**
- KERK & RELIGIE**
05 jan. **Ds. M. D. Geuze schrijft brief aan kerken op Tholen**
- BUITENLAND**
02 jan. **Niet alle orthodoxe Joden zijn gelukkig met vaccineren op de sabbat**

RD.nl in uw mailbox?

Inschrijven

Die naad baarde ook Hette Meijering zorgen. Hij is voorzitter van het klokkenluidersgilde Geert van Wou: „Je voelde de demping van de toren bij het luiden als je een vinger in de naad stopte. De naad is de afgelopen zeven jaar ook breder geworden.”

Het gilde heeft bij de gemeente aan de bel getrokken. Door het stilzetten van 5 van de 9 klokken zijn de 22 vrijwilligers van het klokkenluidersgilde minder in touw. Het gilde luidt de klokken bij bijzondere gelegenheden, zoals Monumentendag, de sterfdagen van enkele middeleeuwse heiligen en de verjaardag van prinses Amalia.

Vier klokken blijven over om te luiden, „maar twee ervan worden elektrisch bediend. Deze kleinste klokken zijn moeilijk met de hand te luiden. Ze kunnen over de kop vliegen”, zo verklaart Meijering. De voorzitter schrijft ook de luidschemas voor de koster, die deze gebruikt aan het begin van de erediensten in de Bovenkerk. Ook hierbij worden de vijf grote klokken voorlopig niet ingezet.

Verzakking

Het is niet voor het eerst dat er stappen worden ondernomen omdat de toren beweegt ten opzichte van de vijftiende-eeuwse kerk. Al in de zeventiende eeuw werden maatregelen getroffen.

Volgens Meijering is de toren in 1686 rechtgezet. „Hij is zelfs 40 centimeter dieper geplaatst om steviger op het fundament te staan.” Dit is gedaan „met de techniek van toen.” Het verbeteren van het fundament zou nu de beste oplossing kunnen zijn, maar dat is uiterst kostbaar. „De gemeente heeft aangegeven daar voorlopig niet aan te denken.”

In het rapport van het ingenieursbureau wordt ook ingegaan op het verzakken van de toren. Uit berekeningen blijkt dat de klokkentoren sinds 1999 circa 30 tot 40 millimeter in de bodem is gezonken, terwijl het schip zo'n 5 millimeter zakte. De toren 'danst' dus niet alleen van het schip af, hij zakt ook nog eens sneller in de bodem dan de kerk. De zwakke bodem en de invloed van de IJssel op het grondwaterpeil worden regelmatig als grootste oorzaken van deze verzakkingen genoemd.

Contragewicht

De gemeente concentreert zich voorlopig op andere oplossingen voor het probleem met de luidklokken. De grootste drie klokken moeten een contragewicht krijgen. Aan de grootste, 1800 kilo wegende klok, wordt een contragewicht van 450 kilo bevestigd. Bij de vierde klok moet de hoek van het luiden worden aangepast.

De gemeente heeft een offerte aangevraagd bij klokkengieterij Simon Laudy, die enkele klokken voor de Bovenkerk goot. De grootste klokken blijven zwijgen tot het euvel is verholpen. „Een afgrijselijke gedachte”, aldus Meijering.

